

Avaluació de l'impacte de la professió de l'Educació Social als centres educatius

Informe sobre els dos primers cursos i una proposta per avaluar de manera òptima el treball fet per aquesta figura professional

Col·lectiu professional d'Educació Social i Escola del CEESC

Novembre 2022

COL·LEGI D'EDUCADORES
I EDUCADORS SOCIALS
DE CATALUNYA

Sumari

Introducció	2
Sobre aquest informe	2
Els indicadors d'avaluació emprats	4
L'acció professional	6
Desenvolupament de les tasques	6
Necessitats abordades i rendibilitat	7
Aspectes invisibilitzats	8
Facilitadors	9
Obstacles	10
Relacions interprofessionals. Situació en l'organigrama escolar	11
Reflexions vers la feina feta	13
L'evolució	14
Proposta per l'avaluació	18
La memòria	18
El pla de treball	19
Indicadors en relació amb les funcions	20
Consideracions finals	20
Propostes	22
Annex	23
Proposta d'estructura de memòria	24
Proposta de funcions	29
Proposta d'indicadors	34
Preguntes formulades	43

1. Introducció

L'inici de professionals de l'Educació Social en el marc del Departament d'Educació es formalitza a través del Pla de millora d'oportunitats educatives (PMOE), d'acord amb el que indica la [RESOLUCIÓ EDU/2694/2021, de 30 d'agost, per la qual es regula el Pla de millora d'oportunitats educatives \(PMOE\) per al curs 2021-2022, en el marc de les mesures adoptades pel Departament d'Educació per pal·liar els efectes desfavorables per la COVID-19](#):

“Aquest Pla, posat en marxa el curs 2020-2021, s'ha formulat amb la voluntat de donar-li continuïtat durant els propers tres cursos escolars en forma de programa de lluita contra les desigualtats educatives d'origen socioeconòmic, tal com es demana en la [Moció 167/XII del Parlament de Catalunya](#), sobre el model educatiu, per la qual s'insta el Govern a desplegar un programa d'actuacions pluriennal contra les desigualtats educatives, amb una atenció especial als centres educatius amb més complexitat educativa i amb la participació dels ens locals.”

Durant el curs 2020-2021, la professió de l'Educació Social es va introduir de manera oficial a 75 centres educatius públics denominats “d'alta complexitat”. Les educadores i els educadors socials van ser contractats a través d'un [pla de xoc anunciat pel Departament d'Educació](#) que aportava 33 milions d'euros en accions dirigides a centres de màxima complexitat a través d'un contracte programa, que establia acords entre el centre i el Departament, de compromisos mutus i també d'aportació de recursos humans i materials.

Entenem que diversos factors van contribuir en la decisió d'introduir aquesta figura professional a les escoles i instituts públics. Un entorn cada vegada més complex dins els centres, amb problemàtiques i situacions que desborden el dia a dia del professorat, la necessitat cada cop més evident d'incloure la mirada social a l'escola, la situació de crisi sanitària a raó de la COVID-19 i un moviment constant de fa anys de renovació pedagògica, encapçalat per diferents organitzacions socials i educatives com el CEESC que, des de 2014, a través del Col·lectiu professional d'Educació Social i Escola lluita per reivindicar la figura de l'educador/a social dins l'escola pública. Tot això, sense deixar de banda la lluita i la persistència de diferents col·lectius que aporten experiències des de ja fa anys en diferents centres educatius.

En finalitzar el primer curs de les educadores i els educadors socials als centres educatius, [el Col·lectiu professional d'Educació Social i Escola del CEESC va elaborar un informe](#) amb l'objectiu d'avaluar la feina feta i conèixer el nivell de satisfacció dels equips directius vers aquest nou perfil dins les escoles i instituts, mostrant les primeres dades i resultats que visibilitzessin la importància de la tasca que hi poden fer els professionals de l'educació social. Entre les conclusions d'aquest treball s'apuntava, per un cantó, que la definició dels aspectes organitzatius d'aquesta nova figura als centres és clau per tal de poder fer una bona planificació i que alhora repercuteixi positivament en la qualitat de les seves intervencions. I, per un altre costat, que als centres on coexisteixen i treballen amb integradores i integradors socials, on ja hi ha un “equip social”, es generen escenaris i horitzons professionals que caldrà anar abordant amb l'objectiu que la rendibilitat social de la figura professional de l'educació social es consolidi, d'acord amb les seves funcions i competències.

Com s'extreu de l'informe comentat, així com de les manifestacions que han continuat en el darrer curs escolar, les educadores i els educadors socials han treballat conjuntament amb altres figures professionals amb funcions i tasques que sovint s'han confós amb les d'altres professionals com les integradores i els integradors socials o amb professionals de l'educació especial. Resulta, en definitiva, i en massa ocasions, tant per al professorat, les famílies o l'alumnat, difícil de distingir amb claredat els rols dels educadors i les educadores socials dins dels centres educatius.

2. Sobre aquest informe

L'actual context on educadors i educadores socials desenvolupen la seva acció requereix d'un cert **nivell de concreció** que permeti avaluar el seu impacte.

Enguany, i complementant la iniciativa duta a terme durant el curs escolar 2021-2022, s'ha plantejat donar continuïtat a l'avaluació de l'impacte de la feina feta per aquestes professionals per visibilitzar com ha estat el desplegament de les funcions que han desenvolupat a diferents nivells, com ara l'establiment de relacions, la creació de xarxes i estructura social, la identificació de necessitats, la realització d'accions i activitats amb diferents col·lectius, la utilització d'estratègies i processos determinats...

Aquest informe es comença a gestar des del Col·lectiu d'Educació Social i Escola del CEESC a inicis del 2022 amb la intenció, per un costat, d'**analitzar la feina feta de les educadores i els educadors socials** que van ser contractats a partir del curs 2020-2021, a 75 centres educatius d'alta complexitat; i per l'altra, la de **plantejar un sistema d'avaluació amb un conjunt d'indicadors**, que posi sobre la taula i amb la major claredat possible, l'abast qualitatiu i quantitatiu, de tota la feina feta des de les funcions que els hi han estat encomanades des del Departament i altres que s'han realitzat.

Aquest informe s'ha dut a terme analitzant:

- 22 memòries oficials d'avaluació del curs 2020-2021 fetes per les i els professionals de l'educació social en actiu a centres d'alta complexitat.
- 3 dinàmiques de grups de treball en línia, grups de discussió d'entre 3 i 5 educadores i educadors socials d'aquests centres educatius relacionades amb el desenvolupament de les seves tasques i funcions.
- Les respostes a les preguntes realitzades per correu electrònic a 8 educadores i educadors socials d'aquests centres educatius. Les preguntes eren les mateixes que les que es van dur a terme als grups de treball¹.
- La comparació dels resultats obtinguts de l'Avaluació de la incorporació d'educadores i educadors socials als centres educatius durant el curs 2020-2021 -realitzada pel mateix Col·lectiu d'Educació Social i Escola del CEESC a final del curs esmentat-, amb els resultats de l'anàlisi duta a terme aquest curs.

Les dades emprades i analitzades per a l'elaboració d'aquest document, mitjançant la **revisió documental de les memòries i plans de treball**, la informació còpsada gràcies als **grups de treball**

¹ Podeu consultar a l'annex les preguntes formulades als grups de treball i per correu electrònic.

amb educadores i educadors socials en actiu, les respostes rebudes per correu electrònic i una **comparació amb l'informe avaluatiu realitzat el curs passat**, han permès recopilar informació i dur a terme les dues intencions comentades d'aquest informe.

És necessària una especificació del procés de treball realitzat. En primer lloc, s'ha fet un **recull i categorització dels indicadors** que educadors i educadores socials van plantejar inicialment en les seves memòries i plans de treball per justificar l'acció duta a terme, d'acord amb els **encàrrecs donats i les funcions desenvolupades durant el primer any**, tenint en compte els següents aspectes:

- *Dimensió*, entesa com els diferents col·lectius de la comunitat educativa sobre els quals ha versat l'acció dels educadors i les educadores socials. S'hi estableixen les següents:
 - Comunitat, entesa com els agents externs a l'organització del centre educatiu
 - Famílies
 - Professorat
 - Alumnat
 - Centre, dimensió entesa com a l'estructura i l'organització del centre
- *Context*, entès com la projecció de l'acció de l'indicador, tenint com a referència el centre educatiu. La projecció pot ser més interna, externa i/o ambivalent o combinada.
- *Àrees d'intervenció*, definides com la posició específica de l'indicador, restant vinculades a les dimensions i perspectives establertes anteriorment. Hi apareixen les següents:
 - Acollida
 - Absentisme
 - Participació / Col·laboració
 - Acompanyament / Orientació
 - Relació família - escola / Integració diversitat
 - Situacions de risc / Vulnerabilitat / Necessitats
 - Suport / Assessorament
 - Convivència / Mediació / Gestió de conflictes
 - Xarxa / Coordinacions
 - Programes / Projectes

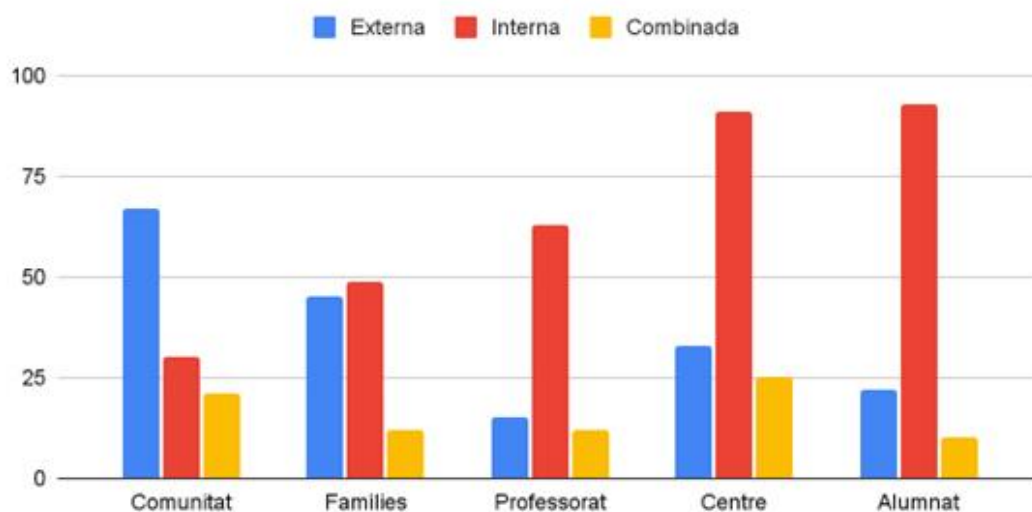
En segon lloc s'ha fet una **revisió dels aspectes organitzatius i metodològics** que han incidit en el desenvolupament de la tasca de les educadores i educadors socials que han estat consultats en aquest curs acadèmic, quedant recollits en els següents eixos:

- Desenvolupament de les tasques
- Necessitats abordades i rendibilitat
- Aspectes invisibilitzats
- Facilitadors
- Obstacles
- Relacions interprofessionals. Situació en l'organigrama escolar

2.1. Els indicadors d'avaluació emprats

D'acord amb els indicadors proposats i emprats per les educadores i els educadors socials durant el primer any en funció de la dimensió, en trets generals, a la següent gràfica es pot observar la relació en la projecció en el context:

Perspectiva per dimensions d'acord amb els indicadors proposats per educadores i educadors socials

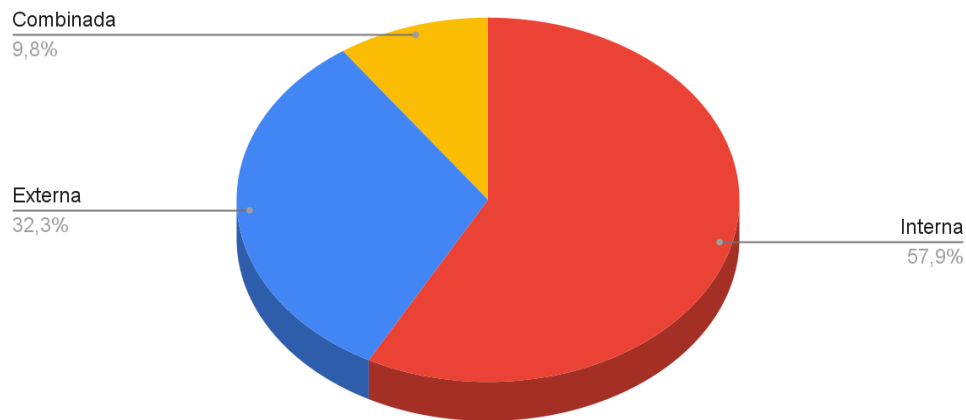
En la dimensió de *Comunitat* la projecció de l'acció és inherentment externa, tot i que en menor mesura s'identifica un **treball amb agents comunitaris** amb una projecció interna.

En el treball amb *Famílies* s'identifica una projecció tant interna com externa, amb un escenari de projecció combinada menys present.

Aquest darrer escenari també es reproduceix, proporcionalment, en menor mesura quan es tracta de les dimensions de *Professorat*, *Centre* i *Alumnat* que tenen una projecció inherentment interna. Tot i que en aquestes darreres dimensions s'observa una projecció externa que evidencia l'existència d'escenaris per atendre necessitats d'alumnat i famílies que ha requerit d'un **abordatge i treball específic**.

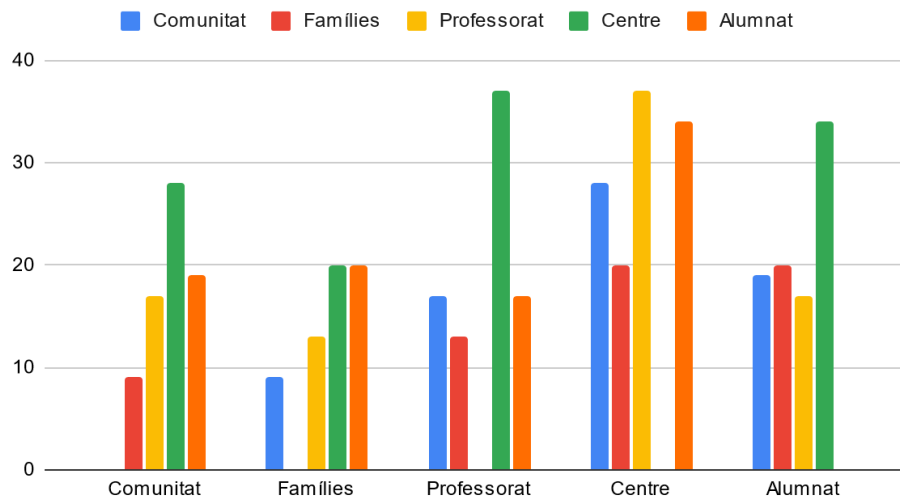
A continuació es pot observar quina és la projecció en el context dels indicadors emprats de forma general:

% de perspectiva

I d'altra banda, del recull d'aquests indicadors podem extreure entre quines dimensions s'hi han establert **relacions**:

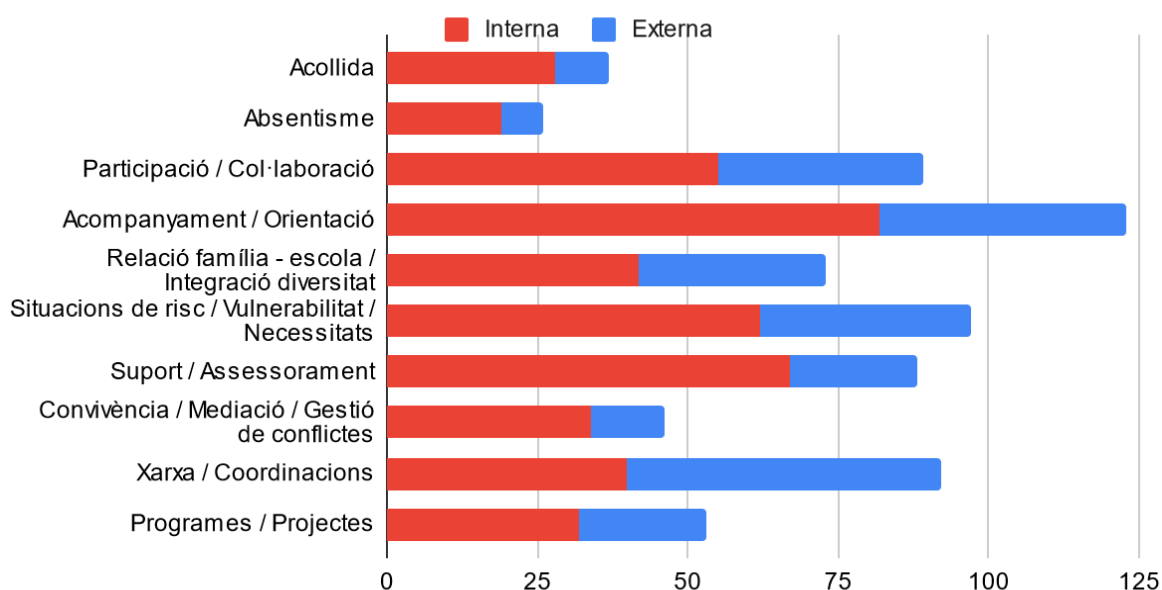
Vinculació entre dimensions

Aquesta lectura inicial permet interpretar quina ha estat la tendència de l'acció desenvolupada pels educadors i les educadores socials. És necessari, però, fer una revisió de les dimensions i la projecció en el context des d'altres òptiques per tal de poder fer una lectura més acurada de les dades recopilades vers als indicadors emprats, tenint en compte el nivell de concreció de les àrees d'intervenció.

En aquesta línia i fixant la mirada en les àrees d'intervenció amb major incidència, segons els indicadors emprats, podem observar quines són les **àrees de major incidència** i la predominança de la projecció de context d'aquestes àrees:

Incidència a àrees d'intervenció segons indicadors plantejats amb predominància de la projecció de context

2.2. L'acció professional

En aquest punt es presenta l'anàlisi realitzat a partir del buidatge dels tres grups de discussió d'educadores i educadors socials, en actiu a centres d'alta complexitat del Departament d'Educació durant el curs 2021-2022, i de les respostes escrites a les preguntes realitzades per correu electrònic als professionals d'aquests centres sobre les temàtiques plantejades.

Les dades extretes de memòries i plans de treball elaborades per les educadores i els educadors socials durant el curs 2020-2021 s'aniran referenciant i explicitant en altres apartats al llarg d'aquest document.

A l'[annex 6.4](#) es poden consultar les preguntes que es van dur a terme en els grups de discussió.

2.2.1. Desenvolupament de les tasques

S'observa en primer lloc que les tasques demanades pels centres són molt diverses, si bé coincideixen en l'atenció a l'alumnat i les seves famílies amb situacions socioeconòmiques i/o sociofamiliars més desfavorides, així com en l'absentisme de l'alumnat. Amb tot, algunes educadores no ens especifiquen les tasques encomanades pel seu centre. Es prioritza l'acompanyament proper i personalitzat amb l'alumnat i amb les famílies. Sovint es realitzen moltes més **tasques** que les que demana la direcció del centre o el Departament perquè s'hi detecten **necessitats**.

Respecte al treball amb les famílies, els educadors i educadores expliquen tasques ben diferents, de vegades encomanades pel centre, d'altres per necessitats detectades pel professional. La intenció primera ha estat contactar amb les famílies i establir vincle amb elles. La manera més senzilla és saludar-les a la porta de l'escola i oferir un espai on anar a parlar o fer alguna demanda; una

educadora al llarg del curs va anar trucant una a una totes les famílies per presentar-se i oferir-los la seva ajuda, la majoria s'han presentat en anar la família a fer una demanda. En alguns casos han estat participant amb la tutora en les entrevistes i en altres reunions. Algun cop han conegut i treballat amb les famílies acompanyant l'EAlA als domicilis. En general, els han fet saber que estaven a disposició per al que calgués i així s'ha fet suport i assessorament en temes de relacions paternofilials, de conducta, absentisme, suport emocional... Aquest treball s'intentava fer de manera programada, però sovint ha calgut atendre de manera immediata alguna família que ho demanava, perquè la situació així ho requeria. És pot dir que la constant ha estat l'acollida, l'escolta activa, la detecció de necessitats per demanda o sense aquesta i l'acompanyament i/o derivació quan ha calgut.

Les necessitats que han plantejat les famílies poden anar des de demanar assessorament sobre la conducta de l'alumne o l'alumna, a no saber com fer o a qui demanar ajuda per poder pagar quelcom a l'escola (mancances amb l'idioma, no tenir papers...).

Depenent de la **tipologia de centre**, si es tracta d'un centre de primària, institut amb estudis d'ESO o amb cicles formatius, les demandes varien. Als centres de secundària preocupa molt l'absentisme pel que pot implicar d'abandonament escolar més fàcilment que no a primària. També es demana seguiment de casos d'absentisme als Cicles Formatius pel mateix motiu, tot i ser ensenyament postobligatori. En ocasions s'han hagut d'ocupar de possibles casos d'abandonament posant l'atenció en la detecció, prevenció i intervenció amb els casos detectats.

Altres han rebut l'encàrrec de dinamitzar les AFA/AMPA i hi han començat el contacte, però es troben amb poc sentiment d'associacionisme, d'altres no han pogut abordar aquest tema i el deixen pendent per a realitzar-lo més endavant.

Alguns centres han fet demanda de fer **treball amb la comunitat**, realitzant treball amb xarxa amb els diferents agents externs i interns. Altres no ho contemplaven, però és una de les tasques que algunes educadores han fet.

Les **reunions es diversifiquen** entre alumnat, famílies, tutors i tutores, direcció, comissió d'atenció a la diversitat (CAD), comissió social... i els diferents serveis comunitaris, municipals i entitats locals. Sovint es comparteix la tasca amb els i les **TIS**, si n'hi ha, però es troba algun cas de separació molt clara de les tasques entre ambdós encàrrecs professionals.

En general es parla de bona entesa amb les persones o agents amb qui es relaciona l'educador/a social, però també hi ha casos de **desacord** amb la demanda del centre, o a la inversa, el centre no està d'acord amb les propostes del professional. Algunes educadores han referit tasques encomanades pel centre que creien que no els corresponien com ara fer de vetlladora o monitora de menjador.

2.2.2. Necessitats abordades i rendibilitat

Les educadores han assumit les tasques encomanades pel centre i en la mesura del possible han intentat **abordar altres necessitats** que anaven detectant a mida que treballaven allà. Algunes no deixen clares les necessitats abordades, ja fossin encomanades o no pel centre. Altres destaquen el **treball en xarxa per atendre els casos a nivell més global**.

En general s'ha hagut de fer una **identificació de necessitats** del centre, del barri... en definitiva, de l'alumnat atès i de les famílies. Però s'ha vist una necessitat implícita d'atendre els professionals del centre, de vegades a demanda d'ells mateixos i, de vegades, oferint aquesta atenció a professorat quan s'ha vist desbordat per alguns casos i/o situacions.

Molt sovint no han estat clares les **funcions de les educadores i les TIS**, en el cas que han coexistit en el centre. Es demana una millor distribució de tasques i/o diferenciació entre ambdues professions ja que això serviria per abraçar més tasques i no fer repetició. També es reclama una millor **definició de les tasques** de l'educador/a social al centre. Les funcions han d'estar redactades de forma comprensible i ser més concretes, perquè actualment donen lloc a diferents interpretacions, com es veu en la diversitat de tasques encomanades.

Es demana que el Departament d'Educació faci un reconeixement d'aquesta figura com a pròpia i que passi a formar part de l'organigrama dels centres perquè sigui una figura professional amb més definició, visibilitat i incidència als centres, als equips docents, l'alumnat i les famílies.

2.2.3. Aspectes invisibilitzats

Les reflexions, opinions o crítiques formulades per l'educador/a social han estat centrades en aspectes concrets, del dia a dia, que viuen en els centres educatius i que inclouen funcions, tasques i interrelacions que porten a terme o que no es fan. Forces crítiques s'han centrat en l'administració que no especifica clarament les **funcions de l'educador/a social**, altres en els centres que no tenen clares quines són aquestes funcions o la manca de **participació i capacitat de decisió** en alguns àmbits escolars (decidir sobre informes a realitzar, accions amb famílies...). No apareixen alguns camps de treball o funcions a desenvolupar que queden invisibilitzades per omissió o perquè realment no s'hi han dut a terme tasques (malgrat que pugui aparèixer algun cas puntual que, dins o fora de les opinions analitzades, pugui apuntar en aquest sentit).

El que no és objecte de reflexió, de crítica o simplement d'explicitació i per tant no sorgeix i queda invisibilitzat, **està condicionat** en gran part per la situació en l'organigrama escolar dels educadors i les educadores socials -no considerades com a personal educatiu estructural amb responsabilitats educatives-, la manca d'explicitació de les seves funcions i tot allò implícit que aquestes arrossegueu, les característiques dels centres als quals han estat destinades -centres d'alta complexitat- així com les realitats socioeducatives amb què s'han trobat i les necessitats que s'hi han detectat.

Si ens fixem en les funcions a desenvolupar per l'educador/a social establertes en els "Àmbits i funcions de la figura professional..."² promulgada pel CEESC, trobem que en els comentaris dels professionals no apareixen algunes de les que s'adrecen al centre: participar en l'elaboració i revisió de documents d'organització, evidenciar implicacions de l'escola inclusiva, participar en programes de detecció i prevenció de factors de risc, fomentar diàleg i percepció positiva de la diversitat... Tampoc hi ha cap menció a la participació de l'educador/a social dins àmbits curriculars generals, com dotar de mirada social al currículum, participar en **projectes educatius** transversals, entre d'altres.

² Llegiu "Àmbits i funcions de la figura professional de l'educadora i l'educador social als centres escolars". CEESC, Febrer 2019.

Les actuacions que es mencionen envers famílies i infants se centren majoritàriament en persones o col·lectius vulnerables o amb situació de conflicte, realitzant atenció i tractament, sent la **prevenció minsa o inexistent**. I no apareixen interessos envers la totalitat d'aquests col·lectius (alumnat i família) com ara la participació de l'alumnat en el centre o la intervenció de les famílies en els diferents àmbits escolars.

No apareixen opinions o crítiques de caràcter més sistèmic (o si ho fan són puntuals i de forma tangencial) que impliquen a estructures, òrgans de decisió o polítiques educatives. Per exemple, no apareix una crítica a l'estructura del sistema educatiu, a la implantació real d'un model d'escola inclusiva que demana mirada sistèmica i global a les funcions de l'escola així com dels professionals que l'han d'atendre o al **reconeixement de la figura** de l'educadora social com a personal educatiu amb tots els drets i deures escolars. Tampoc hi ha reivindicació de la incorporació de l'educador/a social a tot centre educatiu, no solament als d'alta complexitat, donant per adequada la relació que s'estableix entre funcions i tasques de l'educador/a social amb col·lectius de risc.

2.2.4. Facilitadors

Els educadors i les educadores socials manifesten i posen de relleu elements directament relacionats amb la pràctica professional que l'afavoreixen alhora que ajuden a identificar-ne certs aspectes didàctics. A continuació, s'indiquen els que han explicat i que actuen com a facilitadors no només de la tasca de l'educador/a social sinó de la millora de l'educació.

La sensibilitat per part dels equips directius vers les situacions de vulnerabilitat social i una bona **gestió de la informació** derivada de les diferents realitats socials han generat un context òptim per al desenvolupament de l'acció professional. Així mateix, la incorporació de la figura ha permès una mirada integral/sistèmica a l'escola que ha facilitat l'**establiment de vincles** mitjançant dedicació exclusiva, quan s'ha requerit, i metodologies adaptades a una perspectiva més oberta. La voluntat d'equips directius de voler les famílies dins de l'escola està responnent a una perspectiva que està obrint les comunitats a nous models i oportunitats educatives.

L'acollida i el **reconeixement** per part dels diferents agents de la comunitat educativa, **especialment d'equips directius** i claustre; l'acompanyament i suport inicials per la **integració de la figura tant en l'estructura pròpia de centre com de la comunitat educativa**, i l'acompanyament i suport en les intervencions, han afavorit les relacions i l'encaix en l'estructura social i han permès el treball en equip amb la resta de professionals de l'àrea social. Partint de la predisposició del treball amb les educadores i els educadors socials i la **confiança** generada per la seva part, s'ha facilitat l'establiment d'acords amb un feedback positiu que s'ha reflectit en la delegació de responsabilitats per part de l'equip directiu i el suport especialitzat ofert.

S'han identificat elements facilitadors com el **coneixement del funcionament dels centres educatius**, disposar d'**espai propi** accessible i on estar localitzable, **autonomia dins del centre** (entesa com la flexibilitat horària per adaptar les intervencions a necessitats d'alumnat i famílies, feines de gestió, coordinacions amb agents externs i del propi centre...), treball conjunt i coordinat amb TIS com a equip interdisciplinari així com espais de suport i formació amb altres professionals de l'educació social que han permès definir estratègies d'intervenció conjuntes establint vincles amb alumnat i nous eixos de relació família-escola mitjançant el traspàs d'informació, la coordinació de casos i el contacte directe amb serveis socials.

Per altra banda, la competència professional de les educadores i educadors socials i l'experiència prèvia per la seva part desenvolupada en contextos escolars com a personal d'atenció educativa, així com els **espais de formació i de participació amb professionals** que ocupen càrrecs de responsabilitat i/o en equips directius, són esdeveniments que han potenciat l'encaix de la figura de l'educador/a social en els centres.

També s'han recollit **oportunitats** en l'abordatge de les necessitats i demandes de centre que generen processos on s'han pogut anar definint les funcions a partir de la diagnosi o anàlisi de la realitat per poder extreure la major rendibilitat social del potencial capital humà incorporat als centres; en l'augment de professionals de l'àmbit social que ha incidit en els espais d'intervenció envers les necessitats de l'alumnat i les seves famílies, amb una especialització en relació amb la identificació de les situacions de risc i l'ús d'estratègies per al seu abordatge; i en la identificació de recursos externs al centre i habilitació de recursos propis que ha donat suport al procés educatiu de l'alumnat i, sobretot, propiciat l'establiment de xarxes efectives d'intercanvi d'informació i coordinació, concreció feta a nivell territorial (entesa com l'adaptabilitat a les particularitats de la comunitat del centre i del territori).

2.2.5. Obstacles

Es posen de relleu elements que interfereixen a la pràctica professional alhora que s'identifiquen els aspectes i subjectes de revisió per a la millora de l'acció de les educadores i els educadors socials.

El **desconeixement de les funcions** de l'educador/a social (delegació de les mateixes funcions que a integradors i integradores socials) genera contextos de desconfiança vers la figura de l'educador/a social així com manca de reconeixement professional. D'una banda, la **incomprensió** en relació amb les funcions d'aquesta figura per desconeixement o manca de definició fa que quedi **desdibuixada la rendibilitat de la seva acció**. Per exemple, la manca de reconeixement per part de tutores i tutors per intervenir amb famílies de forma autònoma, la poca confiança en les coordinacions amb serveis socials o la delimitació per part de direcció dels espais de treball per evitar la relació amb famílies, genera desconfiança, limitant i condicionant els espais de coordinació i feedback tant en el centre com en espais externs i obrint resistències a futures propostes. Tanmateix, apareixen atribucions de **tasques que no corresponen** ni tenen res a veure amb la figura de l'educador/a social (com per exemple fer de vetllador/a o incorporar-se al monitoratge de menjador), un fet que origina retrets ja que en haver atendre aquestes tasques, no es pot donar resposta a d'altres que s'han pogut valorar de caràcter més urgent i ajustades a necessitats d'alumnat i famílies, provocant dificultats per engegar iniciatives i assumir lideratges.

D'altra banda, l'absència de l'establiment de processos vers la figura de l'educador/a social i una manca de separació o clarificació de funcions amb d'altres professionals per evitar duplicitats en la resposta a les necessitats detectades, complica la situació. Mostra d'això, és la relació entre TIS i educadors i educadores socials per la configuració d'un equip de treball definint funcions i tasques que, a més, ha de contemplar la relació amb els equips orientadors de secundària. S'afegeix que els educadors i educadores incorporades amb experiències prèvies en aquest camp i sense el corresponent reconeixement professional, solapen els seus coneixements amb els atorgats a la figura actual i costa complementar-los. En aquest mapeig de relacions i encaix en l'estructura escolar, es generen resistències, buits i equívocs que requereixen d'un abordatge específic.

Així mateix, la desvinculació escola-comunitat ha generat entorns on l'acció professional ha estat condicionada. La dificultat de l'obertura del centre per treballar amb famílies i establir canals d'informació, els recursos públics gratuïts limitats, la demora en accés per famílies que no tenen capacitat econòmica per assumir espais per via privada, les situacions de dificultats sociofamiliars i socioeconòmiques de les famílies, i la vulnerabilitat i les situacions de risc en què deriven, configuren **un context que requereix d'un abordatge especialitzat** per compensar aquestes realitats socials. Tanmateix, en les relacions amb les famílies, la manca de comunicació pot generar que les famílies caiguin en malentesos si no hi ha un consens acordat.

Uns altres **factors condicionants** que sorgeixen fan referència al **qüestionament de la formació** de base de les educadores i els educadors socials que, juntament amb la manca d'horitzons professionals que se li adjudiquen, han plantejat perspectives limitades sobre funcions i tasques a assumir. Tot això, ajuntat amb l'absència de funcions encomanades que requereixen d'especialització pròpia de l'educador/a social, la manca de processos escolars on es vegi incorporada la figura (detecció de necessitats, establiment d'objectius, planificació...) o l'absència de treball conjunt amb altres professionals escolars (poca comunicació amb tutores o amb altres professionals educatius o socials...), donen lloc a una rigidesa horària imposada a l'educador/a social per poder adaptar-se a l'abordatge de les necessitats que es van detectant així com a una manca d'autonomia per activar recursos d'acord a necessitats d'infants i famílies (activar protocols, signar informes...). Tot plegat dona peu a l'aparició d'estratègies que anul·len o desaprofiten l'acció de les educadores i els educadors socials tant en el marc del propi centre com en el de la comunitat educativa.

Apareixen comentaris adreçats al Departament d'educació: **l'absència de personal referent pel col·lectiu professional** en estructures intermèdies del Departament per donar suport a aquesta figura i servir de punt d'enllaç i informatiu als equips directius, fa que les demandes i suggeriments que se li adrecen no quedin ben recollits. Alhora, hi ha un requeriment que la figura de l'educador/a social tingui continuïtat per tenir estabilitat en les coordinacions, seguiments i accions que realitza i que afavoreixen les relacions així com la consolidació d'una estructura social. Això afavoriria el fet de treure la incertesa de la continuïtat de programes i projectes que es posen en pràctica als centres educatius i on estan implicats els educadors i les educadores socials.

2.2.6. Relacions interprofessionals. Situació en l'organigrama escolar

En les relacions interprofessionals que s'expliciten, apareixen agents diversos i amb característiques diferents.

Relació dels educadors i les educadores socials amb **direcció**: apareixen postures diferents: des de qui té ple suport de direcció, s'hi treballa conjuntament i se sent molt acompanyat, a qui està enfrontat amb direcció perquè aquesta creu que l'educador/a social fa feines que no li corresponen. Dins el ventall es troben postures de direccions diverses: marcar el que fer, deixar fer i no immiscir-se en la feina, consensuar o pactar, acceptar propostes i deixar-les dur a terme, limitar... Totes elles provoquen més o menys valoració i confiança en la feina realitzada per l'educador/a social. La tendència, però, són bones relacions -amb confiança, valoració i imprescindibilitat de la tasca de l'educador/a social- encara que cada centre estableix les tasques a realitzar i que en alguns no

tenen massa clares quines són les feines de l'educador/a social (de vegades es proposen feines que no corresponen) o que aquestes només se centren en famílies vulnerables o solucions per "apagar focs". No obstant, en la majoria d'opinions de professionals hi ha una crítica envers la manca de definició clara de funcions i responsabilitats atorgades.

L'educador/a social depèn de direcció. Fan reunions amb funcions diverses: per establir encàrrecs des de direcció, per presa de decisions conjunta o en algun cas apareix que l'educador/a social presenta propostes. En alguns centres, l'educador/a social pertany al que anomenen "equip social" (on s'inclouen TIS). Aquest equip també depèn de direcció.

Amb **professorat** s'especifiquen relacions d'ajuda i acompanyament i en algun cas d'assessorament (donen resposta, fan propostes...). Alguna vegada apareixen certes coordinacions amb el professorat a partir d'assistència a reunions de cicle, d'àmbits... Algunes relacions estan ja establertes dins l'organització escolar, d'altres entren dins les relacions informals que surten per iniciativa del professorat o de l'educador/a social.

Amb els **TIS** en alguna ocasió apareix que formen "equip social", però no parlen de les relacions que mantenen entre professionals. Apareixen algunes feines conjuntes que duen a terme (fer acompanyament, revifar l'AFA/AMPA, abordarge d'absentisme...).

En ocasions no s'especifica cap coordinació amb **professionals escolars**, en altres es coordina (individualment o com a equip social) amb agents diversos (i depenent del centre): mestra d'educació especial, EAP, professorat, departament d'orientació... Apareix també una educadora social dins la comissió de convivència del centre.

Amb **agents i serveis externs** existeix força relació. Tots els centres es plantegen que la majoria de relacions amb agents del territori les ha de dur a terme l'educador/a social: surten relacions amb SS, EAIA, centres oberts, serveis de joventut, ajuntament, barri, comarca, centres cívics, entitats socioeducatives o ciutadanes (Creu Roja, coordinació gitana, esplais, atenció a la dona...). També surt una coordinació amb instituts de la zona. Amb tots ells es parla bàsicament de treball en xarxa. L'educador/a social fa intercanvi d'informació, crea aliances i cerca recursos per famílies i alumnat.

Sorgeixen referències envers l'**administració educativa** majoritàriament en forma de crítica per no establir les feines a fer (i que aquestes corresponguin a les competències de l'educador/a social). Surt alguna reprovació relacionada amb les tasques i atribucions a la figura professional per no tenir atributs i funcions o capacitat de decisió en alguns camps o documents. També, hi ha crítiques per no veure's reconegudes en documentació adreçada al centre, per la manca de personal que les atengui (agents territorials) o per la poca intencionalitat en l'estabilització laboral.

En relació amb la **incorporació de l'educador/a social a l'estructura i l'organització escolar** hi ha una tendència majoritària a indicar que el centre no té clar quines funcions ha de fer l'educador/a social. La causa d'això s'adjudica majoritàriament al fet que el Departament no deixa clares quines són les competències, funcions i responsabilitats d'aquests professionals (encara que en algun cas s'indica que el centre no té en compte les indicacions del Departament). Això condiona el lloc on col·locar l'educador/a social en l'estructura de centre (amb qui coordinar-se, a qui passar comptes, quina capacitat i presa de decisió s'atorga...). També hi ha professionals que indiquen que estan cercant el seu lloc i que el van construint a partir d'allò que els demanen, del que poden fer o de les urgències que han d'assumir. La situació de no tenir clares i especificades les funcions provoca en

l'educador/a social descontent generalitzat per no veure'n un reconeixement per part de l'administració (que és qui hauria d'establir-ne les funcions i fer que aquestes es corresponguessin amb les competències de l'educador/a social) o per algun centre (que estableix funcions d'educació social que no els corresponen).

La figura de l'educador/a social es troba inclosa dins l'estructura escolar de maneres diverses i en funció de l'organització de cada centre. La seva situació en l'estructura no consta formalment, es dedueix de les tasques que majoritàriament se li encomanen o que du a terme sense encàrrec explícit de direcció. Majoritàriament consta com a persona encarregada de relacionar-se amb famílies (normalment amb les més vulnerables, nouvingudes, amb desencontres amb el centre...), amb les AFA/AMPA, o amb agents externs del territori (Serveis Socials, EAIA, agents socioeducatius, entitats del barri...).

En algunes de les propostes de millora que formalitzen els educadors i les educadores socials es fa referència al seu paper dins el centre i el lloc on incloure's dins de l'estructura i l'organització escolar. S'expliciten propostes com: coordinar-se més amb direcció i professorat o tenir un paper molt més actiu i proactiu en accions educatives relacionades amb educació integral i eixos transversals així com en aquelles que fan referència a alumnat vulnerable o en risc social (incorporació tardana, absentisme, conductes disruptives...). També es fa referència a reconèixer la figura de l'educador/a social com a pròpia del Departament d'Educació i que consti en l'organigrama del centre.

2.2.7. Reflexions vers la feina feta

Del que s'acaba d'exposar, es poden extreure algunes apreciacions que permeten posar de relleu elements que configuren i defineixen l'escenari professional de les educadores i els educadors socials, com ara:

- La necessitat que des del Departament s'especifiquin i s'indiquin clarament quines són les funcions i atribucions de l'educador/a social, concretant-les i diferenciant-les de les d'altres professionals per evitar ambivalències, i que aquestes arribin i s'explicitin de forma contextualitzada a cada centre escolar. Més concretament, cal diferenciar funcions i tasques d'educador/a social i de tècnic/a d'integració social.
- La demanda de reconèixer la figura de l'educador/a social com a pròpia en el Departament d'Educació i establir-hi un servei amb personal referent de contacte amb les educadores i els educadors socials.
- La necessitat de donar a conèixer, visibilitzar i reconèixer la figura de l'educador/a social per posar-la en valor als centres i resta de la comunitat; també en esferes polítiques. Això demana fer constar l'educador/a social en l'organigrama dels centres, amb més presència i incidència, com, per exemple, atribuint-li més funcions a desenvolupar, dotant-la de més capacitat de decisió o establint més coordinació amb la resta de professionals del centre i de la comunitat educativa.
- A nivell organitzatiu, destaca la rigidesa horària de les actuals estructures de centre que han de virar i tenir més capacitat d'adaptació, perquè la figura de l'educador/a social tingui un paper preeminent, i doni peu a més autonomia d'aquesta figura en els centres.

- Per a la prioritització de les tasques, cal tenir en compte les necessitats detectades i que el seu abordatge resti condicionat, entre d'altres, per la tipologia de centre, la implicació de professionals i agents de la comunitat, la configuració d'equips, les coordinacions establertes i els espais de treball.
- Majoritàriament les necessitats detectades fan referència a:
 - La identificació de forma més o menys clara o explícita de les necessitats d'alumnat, famílies i de centre.
 - L'establiment de xarxes amb agents socioeducatius del territori.
 - Van apareixent, també, necessitats d'atendre a professorat que demana ajut.
- En relació amb els nous models d'intervenció se'n destaca:
 - La intervenció de l'educador/a social en els diferents àmbits escolars amb mirada social i sistèmica.
 - L'establiment de xarxes d'informació i cooperació amb agents educatius i socials del territori.
 - La importància de la participació d'alumnat i famílies en el marc de les comunitats educatives.
 - L'adaptació de protocols d'ensenyament amb reconeixement de la figura de l'educador/a social i establint grups de treball per concretar, a partir de la pràctica professional, quins són horitzons propers que faciliten l'acció en els contextos escolars.

3. L'evolució

D'acord amb les dades recollides durant el tercer trimestre del curs 2020-2021, les memòries i plans de treball de la feina feta durant aquest primer curs on hi va haver educadores i educadors socials incorporats als centres educatius de màxima complexitat i als espais de participació, directa i indirecta, on es va convidar professionals en actiu a **reflexionar sobre l'exercici de la seva acció professional**, s'identifica com s'està desplegant aquesta figura.

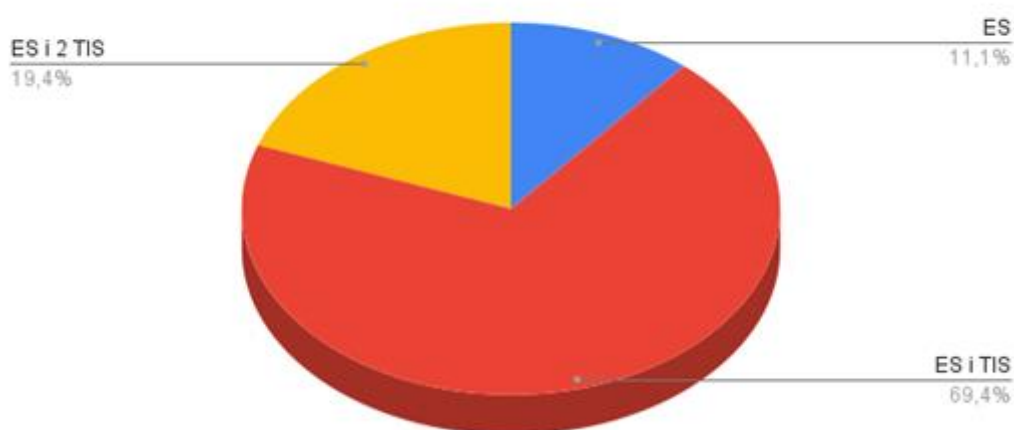
La incorporació física als centres es va produir majoritàriament durant el primer trimestre i primera meitat del segon del curs 2020-2021.

Aquesta incorporació en l'estructura de centre ha requerit d'un **període d'adaptació** que principalment ha succeït durant el primer curs 2020-2021. La continuïtat d'educadores i educadors socials en els mateixos centres en el següent curs 2021-2022 ha afavorit la seva integració però ha posat de relleu la necessitat de definir i regular quins han de ser els escenaris professionals.

Els escenaris professionals han estat definits, en part, per la incorporació a una estructura organitzativa on l'educador/a social ha **coexistit amb altres professionals d'atenció educativa**.

Centres amb ES i TIS en finalitzar el curs 2020-2021

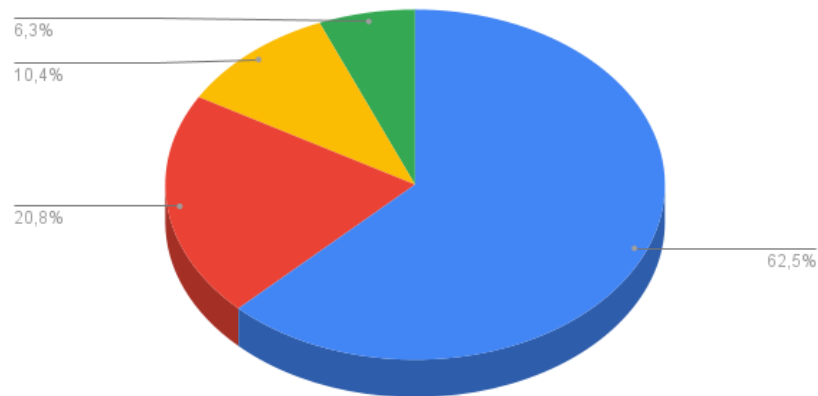
Aquesta coexistència ha proporcionat als centres, professionals d'atenció amb **funcions similars, al marge de les competències pròpies de cada figura professional**. Durant el curs 2021-2022 s'han pogut identificar tot un seguit de pluralitat de fórmules de treball, generant **processos de treball** complementaris, col·laboratius i sinèrgies derivades de la configuració d'equips d'atenció social; i també l'**absència d'aquestes**.

Durant el curs 2020-2021 es va delegar en els centres quina havia de ser l'estructura organitzativa vers aquestes figures. El Departament d'Educació va facilitar un **proposta inicial de funcions** que assignava a les educadores i els educadors socials per a l'elaboració dels seus plans de treball. El curs 2021-2022 els professionals han posat de relleu la **necessitat de revisar i redefinir** les funcions assignades.

La **definició dels aspectes organitzatius** vers la figura de l'educador/a social també s'identifica com un element clau per tal de poder fer una bona planificació que alhora repercuteix positivament en la **qualitat i optimització de les intervencions** d'aquests professionals.

El treball posat en pràctica per les educadores i els educadors socials durant aquests dos primers anys ha permès establir **vincles amb els professionals del centre, alumnat, famílies i agents comunitaris**, facilitant el seguiment i complementant la mirada social de l'escola. I un reconeixement fet de forma incipient per les direccions dels centres quan es va demanar sobre la figura de l'educador/a social al curs 2021-2022.

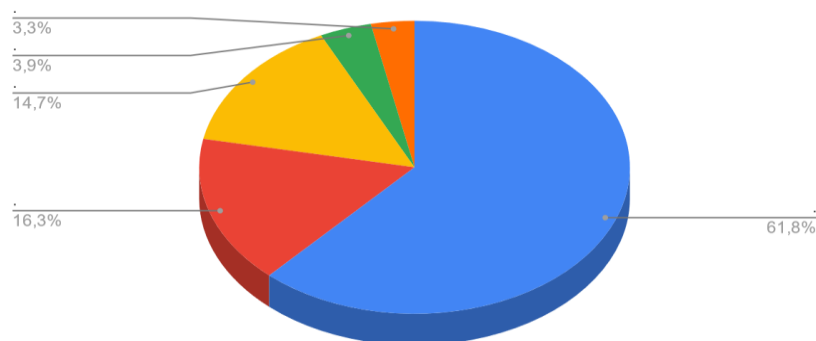
Creus que l'ES complementa? (Respostes curs 2020-2021)

- Genera nous escenaris vers una educació més integral per part dels centres educatius, amb un seguiment a l'alumnat i a les famílies vulnerables més acurat.
- Ajuda a les funcions que ja té l'escola, amb una mirada més social.
- Complementa la funció de l'escola que és la d'educar a l'alumnat.
- Necessitem més temps per saber quin potencial pot tenir l'ES per les funcions i el dia a dia de l'escola.

Durant els espais de participació del curs 2021-2022 amb les educadores i els educadors socials, s'han evidenciat **aspectes metodològics** directament **relacionats amb els organitzatius** referents tant a l'espai físic, l'organigrama del centre o la capacitat d'adaptació vers necessitats i/o situacions detectades que han requerit d'una **intervenció específica** per part de l'educador/a social. Alguns d'aquests aspectes ja van ser detectats el curs 2020-2021 quan, fent referència a l'organització dels espais de treball, es van observar **escenaris professionals totalment oposats** quant a l'organització i distribució horària. Podem observar la següent mitjana recollida durant el primer any.

Promig en relació a l'organització horària (curs 2021-2022)

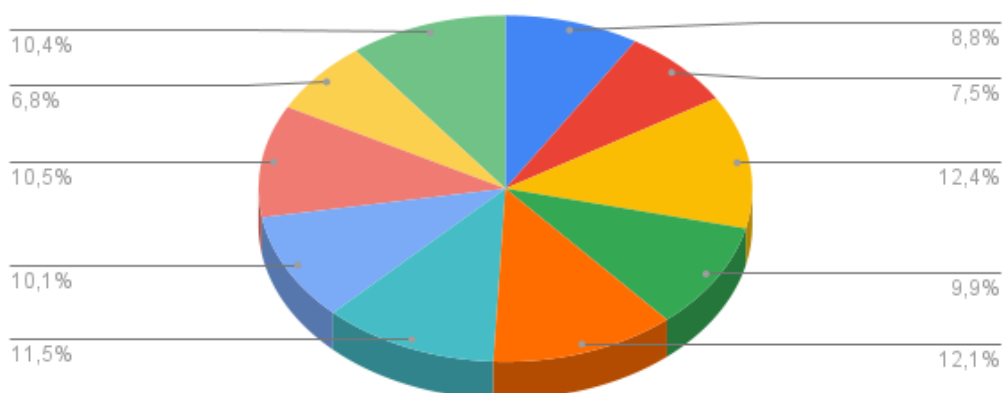
- Atenció directa (amb l'alumnat, amb famílies, amb la comunitat)
- Reunions (CAD, comissió social, reunió amb tutors/es, equips docents, cicles,...)
- Treball intern / hores personals (agenda, registres, organització personal, coordinacions...)
- Formació
- Coordinació amb l'equip directiu (seguiment del pla treball)

En relació amb la proposta inicial de funcions de Departament d'Educació emprades en l'elaboració de plans de treball i reflectides a les memòries durant aquests dos primers anys, durant el curs 2020-2021 les educadores i educadors socials han establert **indicadors que han respost a una formulació i objectivació molt diferenciada** generant un volum d'informació que fa complex un procés avaluatiu. En aquest sentit, per a dur a terme l'informe de les educadores i educadors socials sobre els seus plans de treball durant el curs 2021-2022, es proposa un **model d'avaluació ajustat a la idiosincràsia** de la figura professional partint de la seva pròpia experiència professional en el marc dels centres educatius.

La proposta es desenvolupa al llarg d'aquest document.

Pel que fa a les funcions desenvolupades durant el primer curs amb educadores i educadors als centres, s'hi van observar les següents:

Funcions amb major incidència per part de les educadores i educadors socials (curs 2020-2021)

- Garantir que l'acollida en el centre educatiu de l'alumnat en situació de vulnerabilitat social es desenvolupi en un entorn segur i protector, amb un tracte afectiu i una atenció personalitzada
- Vetllar perquè els infants i els adolescents assoleixin els nivells acadèmics propis de la seva edat, motivant-los i acompanyant-los en les tasques que han de dur a terme, en coordinació amb els tutors/es
- Donar suport a l'equip docent en l'atenció, detecció i prevenció de situacions i conductes de risc dels alumnes
- Assessorar l'equip directiu davant situacions d'absentisme de l'alumnat, d'acord amb els protocols establerts i en coordinació amb la resta de professionals
- Donar suport als tutors/es en la relació amb les famílies i l'entorn
- Intervenir per ajudar els infants i els adolescents atesos a desenvolupar el sentit de responsabilitat necessari per a la seva seguretat personal, autoestima i responsabilitat davant la comunitat
- Afavorir la integració en els principals contextos de socialització: escolar, formatiu, laboral, sanitari, esportiu, de lleure i cultural, mantenint alhora l'entorn social d'origen, sempre que això sigui beneficiós
- Coordinar les actuacions amb els agents educatius, socioeducatius i de salut del territori que integren la xarxa socioeducativa
- Promoure el desenvolupament de programes específics de Salut, d'Igualtat i de prevenció de violències
- Implicar les famílies en el projecte educatiu de l'infant o l'adolescent i en el projecte de centre motivant la seva participació i incloent-les en el procés

Durant el curs 2021-2022 s'ha evidenciat que el **desplegament** d'aquestes funcions ha estat **subjecte a múltiples factors** on destaquen, entre d'altres, el reconeixement de les competències professionals de les educadores i els educadors socials i la definició de les tasques derivades del plantejament inicial de les funcions.

Les iniciatives desenvolupades en els cursos 2020-2021 i 2021-2022 es diferencien per un recull de dades de caràcter més quantitatiu durant el primer any, una participació més activa per part de les educadores i els educadors socials en el segon. El que ha permès **identificar i visibilitzar elements que defineixen i configuren els diferents escenaris professionals** on han desenvolupat la seva acció.

4. Proposta per a l'avaluació

La proposta per a l'avaluació que s'indica a continuació, recull l'objectiu plantejat en aquest informe de tenir una eina que informi de l'abast qualitatiu i quantitatiu de la feina feta per l'educador/a social als centres escolars en el curs 2021-2022. S'organitza a partir de la memòria que ha de confeccionar l'educador/a social. S'hi indiquen els apartats a incloure, fent especial incidència en el Pla de treball per la rellevància que aquest té en el desenvolupament de funcions i tasques.

Cal tenir en consideració que l'avaluació que es proposa dur a terme sobre les funcions i tasques de les educadores i educadors socials als centres educatius, cal contextualitzar-la a la realitat i necessitats de cada centre, per la qual cosa és necessari que la memòria i pla de treball es caracteritzin i s'adaptin al centre, redefinint o ampliant les funcions genèriques i específiques que establiran les línies d'intervenció, els espais i les àrees de treball i que s'aniran concretant en accions.

4.1. La memòria

La memòria és el document on han d'aparèixer els elements de l'avaluació de l'acció, donant informació i deixant constància de quins són els factors que han incidit en el desenvolupament de l'acció professional. La seva finalitat és que pugui utilitzar-se com a eina avaluativa i propositiva per a la millora de la tasca professional.

És en aquest sentit que es proposa que la memòria de l'acció de les educadores i educadors socials als centres educatius tingui l'estructura que s'indica a continuació per tal que puguin quedar reflectits aquells elements que permetin identificar i millorar aspectes per a l'acció professional en els contextos dels centres educatius.

L'estructura de la memòria que es proposa està inspirada en l'elaborada i utilitzada pel grup de treball creat en el marc dels seminaris de coordinació del Pla de Formació de Zona durant el primer curs 2020-2021, d'educadores i educadors socials que treballaven en centres educatius que depenen dels serveis territorials d'Educació a Barcelona Comarques.

4.1.1. Educador/a social i funcions

Espai on s'identifiqui l'educador/a social, amb la data d'incorporació al centre i les funcions assignades d'acord amb les mateixes reconegudes pel Departament.

4.1.2. Perfil de centre

Dades identificatives i de contacte del centre, incloent-hi la titularitat i classificació segons la complexitat atorgada al centre, juntament amb dades de població de centre: etapes, nombre de línies, nombre de personal docent i no docent, en aquest darrer punt fent especial menció al personal d'atenció educativa.

4.1.3. Espais de treball

Els diferents espais de treball en què s'hi ha participat a nivell intern i extern, i quina ha estat l'organització horària en línies generals, reflectint les hores setmanals destinades a l'atenció directa a l'alumnat, a famílies i als espais de coordinació/reunions externes.

4.1.4. Avaluació qualitativa

Avaluació qualitativa a partir dels indicadors establerts, concretament de les funcions desenvolupades i dels resultats obtinguts, així com dels elements organitzatius que han intervingut en l'exercici de les funcions.

La proposta d'avaluació es basa en l'anàlisi DAFO que cerca les fortaleeses i debilitats d'origen intern del centre i les oportunitats i amenaces d'origen extern del centre. Unes dades donen informació del que cal potenciar per afavorir l'acció de l'educador/a social al centre i unes altres indiquen el que cal revisar i replantejar.

4.1.5. Propostes de millora i alternatives de canvi

Recull de propostes d'elements de millora i alternatives de canvi en relació amb l'exercici de les funcions, les línies d'intervenció i actuacions així com d'aspectes organitzatius i estructurals, atenent a les necessitats de l'alumnat, de les famílies i del centre.

A l'[annex 6.1](#), es pot trobar el document/fitxa de memòria que es proposa, basada en l'elaborada i utilitzada pel grup de treball, creat en el marc dels seminaris de coordinació del Pla de Formació de Zona durant el primer curs 2020-2021, d'educadores i educadors socials que treballaven en centres que depenen dels serveis territorials d'Educació a Barcelona Comarques.

4.2. El pla de treball

És l'eina que, inclosa a la memòria, permet **estructurar i organitzar les funcions** a desenvolupar establint prioritats per tal d'assolir els objectius establerts i, de forma estratègica, facilitar el desenvolupament de les tasques. Pot recollir des de la justificació del treball fins al detall del grau d'assoliment de les metes plantejades.

Amb la idea d'homogeneïtzar els plans de treball dels educadors i les educadores socials per poder fer una lectura i interpretació acurada i poder anar definint els diferents escenaris professionals en el context dels centres educatius, es proposa una estructura mínima que reculli les funcions de caràcter genèric i específic encarregades, els agents implicats, temporalització i els indicadors emprats per a la seva avaluació. Amb aquesta intenció, es proposen tot un seguit d'indicadors per facilitar l'**avaluació** de l'acció d'aquestes professionals.

Cal tenir present la contextualització que cada centre du a terme sobre el Pla de treball: caracterització de les funcions genèriques i específiques que defineixen les línies d'intervenció i les accions en les que es concreten, els espais i les àrees de treball on intervindran les educadores i l'abast de les seves accions... Tot plegat ha de quedar recollit en el pla de treball de forma que aquest reflecteixi l'exercici de la pràctica professional a diferents nivells, indicant quin ha estat el desplegament de les funcions i el seu desenvolupament.

A l'[annex 6.2](#) es pot consultar la proposta de funcions genèriques i específiques.

4.2.1. Indicadors en relació amb les funcions

Els indicadors proposats sorgeixen com a resultat de la revisió d'una part dels plans de treball i memòries elaborades per les educadores i els educadors. Recullen el plantejament inicial de funcions indicades pel Departament a les quals s'han afegit d'altres que van dur a terme educadores i educadors socials en el centre i que no hi figuraven.

Els indicadors faciliten fixar el focus en aquells aspectes de caràcter tant quantitatiu com qualitatiu. S'han plantejat de forma genèrica amb la intenció que cada centre els adapti a les seves realitats i necessitats. Aquesta adaptació es desprèn de la contextualització que ha de fer cada centre de l'avaluació i més concretament del pla de treball.

A l'[annex 6.3](#), es pot veure el recull d'indicadors proposats per a cada funció genèrica amb la següent estructura: indicador, justificació i com s'objectiva.

5. Consideracions finals

A partir del Programa **temporal de mesures extraordinàries per al curs 2020-2021 per a centres educatius en el marc de la pandèmia per la COVID-19** es comencen a evidenciar nous horitzons i escenaris derivats de les necessitats de les diferents comunitats educatives, des d'on es va concretant el seu abordatge.

Els centres educatius tenen un paper important i són motor de canvi. Ocupen un lloc privilegiat dins la comunitat de la qual formen part. Treballen de la mà de les famílies, de les AFA/AMPA, dels serveis de menjador, dels professionals que desenvolupen extraescolars en els seus propis centres, dels serveis educatius del Departament d'Educació, dels centres socioeducatius, dels serveis socials, d'agents que intervenen amb infants i adolescents des d'altres camps (salut, justícia...), entre d'altres. Tot això amb el suport de professionals d'atenció educativa a l'equip docent.

Els centres entesos com a **comunitats** són vius i plurals, amb interessos i **necessitats** diverses. Aquestes poden derivar-se dels projectes assumits pel propi centre, de la seva estructura organitzativa, de les demandes de l'alumnat o de les seves famílies, de les sorgides en contacte amb

l'entorn al qual pertanyen... Professionals pertanyents al centre o que hi tenen una estreta relació i que s'adrecen a l'àmbit socioeducatiu de l'alumnat o del propi centre, ajuden escoles i instituts a fer front a les necessitats aparegudes o als interessos evidenciats.

Actualment en els centres podem trobar professionals de les següents disciplines a càrrec del Departament d'Educació:

- de la integració social (a infantil, primària i secundària, en alguns casos coexistent amb professionals de l'educació social)
- de l'educació social (a infantil, primària i secundària, en alguns casos coexistent amb professionals de la integració social)
- del treball social, de la psicopedagogia o de la fisioteràpia (als equips d'atenció psicopedagògica)

Trobem també professorat que exerceix funcions relacionades amb les atorgades a educadores i educadors socials, com són, el professorat del departament d'orientació a centres de secundària o les mestres d'educació especial o inclusiva a primària.

Sembla evident que la introducció d'educadores i educadors socials als centres educatius pertanyents al Departament d'Educació, de titularitat pública i denominats d'alta complexitat, fou feta sense un plantejament previ estudiat i consensuat dins de la comunitat educativa, sobretot, pel que fa al Departament i en el si dels centres educatius. Malgrat les experiències positives que es coneixien d'algunes comunitats autònomes on la figura professional de l'Educació Social ja es troba reglamentada o d'alguns centres a Catalunya que van decidir incorporar-la³, la decisió de contractar aquest tipus de professionals a partir del curs 2020-2021 s'esdevé a raó de la coincidència de la reivindicació històrica per part de l'Educació Social, encapçalada pel Col·lectiu professional d'Educació Social i Escola del CEESC davant d'una situació, agreujada per la pandèmia de la Covid-19, titllada d'emergència educativa per part del programa temporal de mesures extraordinàries, que pretenia abordar-la a través d'incorporar més professionals d'altres disciplines als centres educatius.

Però en aquests moments, i a causa de la incorporació de diferents professionals, tenim l'oportunitat d'aclarir, revisar i replantejar funcions, tasques i competències de professionals amb funcions socioeducatives que es troben en els centres, així com repensar el seu encaix en l'estructura organitzativa del centre. I tenim la oportunitat de **fer més ampli l'impacte les educadores i els educadors socials**.

El que s'indica porta a la necessitat de generar espais de reflexió compartida amb els professionals dels centres escolars que serveixin per **definir les funcions** de les educadores i educadors socials d'acord amb les seves competències professionals i a les necessitats i interessos del centre, que han d'afrontar en col·laboració amb la resta de professionals. Tanmateix, apareix també la necessitat de revisar i replantejar en el que calgui les funcions i tasques de les diferents professionals que s'adrecen a l'àmbit socioeducatiu del centre, per tal que la seva coexistència es plantegi com la suma interrelacionada d'aportacions al centre, és a dir, que les sinergies generades derivin en la major funcionalitat possible per a la comunitat educativa del centre.

³ Llegir el [Dossier del Col·lectiu Professional de l'Educació Social a l'Escola del CEESC](#) (CEESC, octubre 2018).

5.1. Propostes

En els propers anys, des dels centres educatius s'ha de continuar donant resposta als nous reptes socials i educatius que van apareixent, als antics que encara perduren així com a les realitats amb les quals es troben els centres escolars. En aquesta tasca, tothom està implicat i té responsabilitats, des del Departament d'Educació, la comunitat educativa o els propis centres escolars. Davant d'aquest horitzó, cal reflexionar sobre quines són les accions que generen escoles equitatives i amb qualitat educativa i que donen respostes als reptes i necessitats educatives i socials aparegudes. I quins són els agents responsables de dur-les a terme. És en aquest punt on es posa en valor la repercussió que té i pot tenir la figura de l'educació social.

L'elaboració d'aquest informe ha evidenciat qüestions a considerar en la tasca d'aconseguir aquesta escola equitativa i amb qualitat educativa a la qual tothom vol arribar així com la necessitat de la incorporació d'educadores i educadors socials als centres que ajudin en aquesta tasca comuna. A continuació, s'expliciten algunes de les evidències aparegudes que, plantejades com a propostes a considerar, incideixen en aspectes estructurals, organitzatius, metodològics o competencials que afecten educadors i educadores socials en el seu treball dins dels centres escolars.

Propostes dirigides al Departament d'Educació:

- Establir un grup de treball CEESC- administració-professionals en actiu per fer revisió de funcions, model d'implantació de la figura (configuració d'equips d'atenció/intervenció als centres) i definició d'un sistema d'avaluació ajustat al perfil diferenciat.
- Revisar i replantejar les funcions i tasques encomanades pel Departament d'Educació a les educadores i educadors socials amb una mirada més àmplia i que incorpori les competències i coneixements de l'educador/a social envers l'àmbit educatiu i social.
- Especificar per part del Departament funcions, atribucions i actuacions dels educadors i les educadores socials diferenciant les que li són específiques i les que ha de dur a terme en col·laboració amb altres professionals, amb la intenció d'evitar ambivalències o confrontacions de funcions.
- Establir al Departament i Serveis territorials personal referent de contacte amb les educadores socials. En aquests darrers, disposar d'una estructura de comunicació, coordinació i proximitat envers l'educador/a social, amb la creació de grups de treball, seminaris...
- Revisar els protocols del Departament per a la incorporació de la figura de l'educador/a social en aquells que facin especial menció a situacions de risc que afectin infants i/o adolescents i a les seves famílies. Dotar els educadors i les educadores socials de capacitat per activar els recursos i serveis escaients.
- Donar informació i formació per part del Departament sobre les funcions de l'educador/a social al centre, atribucions, àmbits de treball, plans de treball, organització dins l'estructura del centre, coordinacions a establir, etc.

Propostes dirigides als centres educatius:

- Incorporar la figura de l'educadora/a social amb més presència i incidència dins l'estructura i l'organització escolar, amb les funcions i tasques que li pertocquen per a les seves competències professionals.
- Establir coordinacions calendaritzades d'educadores i educadors socials amb professionals del centre: direcció, professorat, cicles, equips docents, professionals de l'atenció socioeducativa...; i agents educatius i socials externs.
- Implementar un pla de treball de l'educador/a social, contextualitzat en cada centre, com a instrument estratègic que permeti l'avaluació del context on es desenvolupa l'acció, l'ajustament de les funcions de l'educador/a social per tal que se n'afavoreixi la comprensió, l'optimització i la qualitat de les seves intervencions tant en col·laboració amb la resta de professionals com de forma específica.
- Reconèixer l'autonomia dins dels centres, pel que fa a l'organització horària i flexibilitat per atendre i adaptar-se a necessitats d'infants i famílies en aquelles situacions que requereixin d'una intervenció específica o amb suport de l'educador/a social.
- Ampliar les funcions de l'educador/a social pel que fa a coordinar o a formar part del pla de convivència, o tenir paper en el disseny i aplicació d'eixos transversals.

I per últim:

- Establir un grup de treball CEESC/Administració per:
 - Incorporar educadores i educadors socials en tots els centres escolars, no només els d'alta complexitat.
 - Establir educadores i educadors socials com una figura estructural en el centre.
 - Consolidar el seu lloc de treball així com les condicions del seu contracte laboral.

6. Annexos

6.1. Proposta d'estructura de memòria

PROPOSTA DE MEMÒRIA ANUAL DE L'EDUCADOR/A SOCIAL

CENTRE:

CURS:

Índex

Educador/a social i funcions	¡Error! Marcador no definido.
Perfil de centre	¡Error! Marcador no definido.
Espais de treball	¡Error! Marcador no definido.
El Pla de Treball	¡Error! Marcador no definido.
Avaluació qualitativa	¡Error! Marcador no definido.
Propostes de millora i alternatives de canvi	¡Error! Marcador no definido.
Annex	¡Error! Marcador no definido.

1. Educador/a social i funcions

Nom i cognoms	
Càrrec/lloc de treball	Educador/a social
Data d'incorporació	
Funcions de l'educador/a social en el centre educatiu	Veure punt 4 "Actuacions vinculades a les funcions i grau d'assoliment"

2. Perfil de centre

Nom	
Adreça postal	
Telèfon / fax	
Correu electrònic	
Web	
Titularitat	Centre públic depenent del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya
Complexitat	
Etales educatives	
Línies	
Personal docent	
Personal no docent	

3. Espais de treball

Comissions a les quals assisteix			
Professionals del centre i l'entorn on s'estableix coordinació		Professional	Objectius
	Centre		
	Entorn. Context intern/extern		
Horari d'atenció directa a l'alumnat			
Horari d'atenció directa a les famílies			
Horari de coordinació/reunions internes a centre			
Horari de coordinació/reunions externes a centre			

4. El Pla de Treball

Funcions	Concreció de funcions	Agents implicats	Temporització	Indicadors

5. Avaluació qualitativa

- Funcions desenvolupades i/o encarregades
- Resultats obtinguts

A partir de les funcions desenvolupades i incloent elements organitzatius que hi han intervingut.

Anàlisi DAFO

	D'origen intern	D'origen extern
Aspectes facilitadors	Fortaleses	Oportunitats
Aspectes limitadors	Debilitats	Amenaces

6. Propostes de millora i alternatives de canvi

- Respecte de les funcions desenvolupades.
- Respecte de les línies d'intervenció i actuacions.
- Respecte d'aspectes organitzatius i estructurals.

6.2. Proposta de funcions

Ref.	Funció genèrica	Ref.	Funció específica
1.	Garantir que l'acollida en el centre educatiu de l'alumnat en situació de vulnerabilitat social es desenvolupi en un entorn segur i protector, amb un tracte afectiu i una atenció personalitzada.	1.1.	Proposar accions en el Pla d'acollida del centre que recullin les necessitats de l'alumnat en risc, en coordinació amb els serveis socials i EAP.
		1.2.	Coordinar-se amb els agents educatius i socials del centre i l'entorn per atendre les necessitats socioafectives i d'acolliment de l'alumnat més vulnerable.
		1.3.	Detectar i derivar a recursos externs aquelles famílies que poden tenir dificultats en l'adaptació escolar dels seus fills i filles.
		1.4.	Atendre famílies nouvingudes o matrícula viva: exploració i acompanyament a la situació social de la família i a la integració de l'infant i l'adolescent a l'escola.
2.	Vetllar perquè infants i adolescents assoleixin els nivells acadèmics propis de la seva edat, motivant-los i acompanyant-los en les tasques que han de dur a terme, en coordinació amb els tutors i tutores.	2.1.	Coordinar-se amb el tutor/a, i amb altres professionals de suport educatiu, per orientar l'alumnat en risc cap a activitats de l'entorn atenent els seus interessos i necessitats.
		2.2.	Col·laborar, juntament amb les tutores, orientadors, TIS i personal de l'EAP, en l'orientació educativa de l'alumnat atès.
		2.3.	Col·laborar amb la comunitat educativa en l'acompanyament d'infants i joves en el seu procés d'adaptació escolar i social, contribuint a l'establiment de pautes que en facilitin la plena incorporació i participació.

3.	Donar suport a l'equip docent en l'atenció, detecció i prevenció de situacions i conductes de risc de l'alumnat.	3.1.	Impulsar i coordinar la detecció de necessitats socioeducatives del centre per tal de detectar i prevenir factors de risc que puguin derivar de situacions educatives desfavorides i millorar la convivència al centre, amb la col·laboració d'altres figures de suport educatiu.
		3.2.	Generar espais de col·laboració amb la comunitat socioeducativa per al desenvolupament de programes i projectes socioeducatius.
		3.3.	Participar en les comissions socials i socioeducatives del centre i entorn per generar xarxes, contextos, processos i recursos educatius i socials necessaris i/o reforçar els que ja existeixen.
		3.4.	Oferir espais d'atenció individualitzada a aquells infants i adolescents de qui s'han detectat conductes de risc i es valori treballar-hi de forma més exhaustiva.
		3.5.	Acompanyar, juntament ES i TIS, a la comunitat educativa en l'acció tutorial i en la mediació de conflictes, propiciant estratègies per a la seva resolució dins i fora de l'aula.
		3.6.	Coordinar-se amb el tutor/a, i altres professionals de suport educatiu, per orientar l'alumnat en risc cap a activitats de l'entorn atenent els seus interessos i necessitats.
		3.7.	Detectar, prevenir i intervenir en situacions d'infància en risc, dificultats relacionals i conductuals.

4.	Assessorar l'equip directiu davant situacions d'absentisme de l'alumnat, d'acord amb els protocols establerts i en coordinació amb la resta de professionals.	4.1.	Donar suport a l'equip directiu i al claustre per facilitar el desenvolupament educatiu, emocional i professional de l'alumnat com a mitjà per detectar i prevenir l'absentisme escolar, en col·laboració amb el o la TIS i en coordinació amb els serveis socials municipals.
		4.2.	Participar, col·laborar i coordinar-se activament amb la xarxa del centre i l'entorn per tal d'assolir objectius comuns.
5.	Donar suport als tutors/es en la relació amb les famílies i l'entorn.	5.1.	Proposar, juntament amb el o la TIS, accions dins el Pla d'acollida de les famílies, que recullin les necessitats de les més vulnerables.
		5.2.	Mediar en les relacions família-escola en què es produeixen desacords o dificultats, alhora que es facilita a l'alumnat i la seva família la derivació i accés als serveis socials bàsics i als recursos de la comunitat per resoldre les seves necessitats des d'una perspectiva sistèmica.
		5.3.	Donar suport a les tutores i tutors en l'atenció a les famílies amb situacions de fragilitat o davant situacions de dificultat o risc detectades en l'infant i l'adolescent.
6.	Intervenir per ajudar els infants i els adolescents atesos a desenvolupar el sentit de responsabilitat necessari per a la seva seguretat personal, autoestima i responsabilitat davant la comunitat.	6.1	Fomentar, juntament amb el o la TIS i el tutor/a, el diàleg i la percepció positiva de la diversitat social, cultural, de gènere, funcional... per tal de detectar desigualtats i discriminacions.
		6.2.	Potenciar, juntament amb el o la TIS i el tutor/a, l'assoliment de competències interculturals i interrelacionals de l'escola inclusiva.
		Proposta 6.3.	Dur a terme acompanyament socioeducatiu per millorar la inclusió socioeducativa de l'alumnat.

7.	Afavorir la integració en els principals contextos de socialització: escolar, formatiu, laboral, sanitari, esportiu, de lleure i cultural, mantenint alhora l'entorn social d'origen, sempre que això sigui beneficiós.	7.1.	Acompanyar, juntament amb el o la TIS, a la comunitat educativa en l'acció tutorial i en la mediació de conflictes, propiciant estratègies per a la seva resolució dins i fora de l'aula.
		7.2.	Orientar l'alumnat més vulnerable i les seves famílies, juntament amb altres professionals de suport educatiu, en processos educatius no formals, fora de l'àmbit escolar, per promoure l'educació a temps complet.
		7.3.	Donar suport al centre educatiu en temes de gestió administrativa relacionada amb les famílies.
8.	Coordinar les actuacions amb els agents educatius, socioeducatius i de salut del territori que integren la xarxa socioeducativa.	8.1.	Impulsar i participar en la creació i disseny de plans, programes i projectes d'intervenció socioeducativa, juntament amb la resta de professionals del centre i l'entorn que en participin.
		8.2.	Participar en les comissions territorials que escaiguin, transferir la informació a l'equip directiu i, si s'escau, coordinar les actuacions que se'n derivin al centre.
		8.3.	Abordar de forma integral la xarxa de les situacions de vulnerabilitat dels infants i adolescents (CAP de salut, CSMIJ, Serveis Socials i altres serveis especialitzats).
9.	Promoure el desenvolupament de programes específics de Salut, d'Igualtat i de Prevenció de violències.	9.1.	Vetllar, juntament amb l'equip docent i altres professionals del centre i l'entorn, per al desenvolupament de programes específics de suport educatiu, emocional i professional de l'alumnat.

		9.2.	Fomentar, juntament amb el o la TIS i el tutor/a, el diàleg i la percepció positiva de la diversitat social, cultural, de gènere, funcional... per tal de detectar i prevenir desigualtats i discriminacions.
		9.3.	Establir espais de coordinació dels diferents projectes o propostes desenvolupades pel centre i les de suport extern, identificar-ne les línies de complementarietat i establir continus entre unes i altres.
		9.4.	Assessorar, orientar i acompanyar a les famílies en situació de vulnerabilitat dels recursos del territori; beques, ajuts, tràmits i tot tipus de dubtes i necessitats que presentin.
		9.5.	Crear un punt d'atenció a famílies: espai d'escolta socioeducativa i acompanyament social, d'estrès emocional o problemàtica puntual.
10.	Implicar les famílies en el projecte educatiu de l'infant o l'adolescent i en el projecte de centre motivant la seva participació i incloent-les en el procés.	10.1.	Potenciar, juntament amb el o la TIS, la participació de les famílies d'alumnat en risc en el centre educatiu.
		10.2.	Acompanyar les famílies ateses, juntament amb altres professionals de suport educatiu, en situacions d'estrès emocional o problemàtica puntual.
		10.3.	Promoure la participació de les famílies a les activitats que el centre proposa.
		10.4.	Fomentar la participació de la família – escola.

6.3. Proposta d'indicadors

Ref.	1. Garantir que l'acollida en el centre educatiu de l'alumnat en situació de vulnerabilitat social es desenvolupa en un entorn segur i protector, amb un tracte afectiu i una atenció personalitzada		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
1.1	Comissions o CAD Socials	Tenir constància del seguiment dels casos portats per serveis socials en coordinació amb l'educador/a social	Nombre i freqüència de coordinacions formals on participa l'educador/a social
1.2	Coordinacions amb SSB		Nombre i tipologia de gestions mensuals amb Serveis Socials de l'educador/a social
1.3	Comissió d'Atenció a la Diversitat	Tenir constància del seguiment dels casos portats per professionals d'aquests serveis en coordinació amb l'educador/a social	Nombre de casos en seguiment tractats a la Comissió d'Atenció a la Diversitat on participa l'educador/a social
1.4	Coordinacions amb l'EAP		Nombre de casos tractats de forma específica en coordinacions de l'EAP amb l'educador/a social de forma trimestral
1.5	Coordinacions amb els professionals del centre	Tenir constància dels casos abordats en les reunions de l'educador/a social amb els tutors i tutores i equip directiu (no claustrés).	Nombre de casos tractats en coordinació tant amb els tutors i tutores com amb els equips directius de forma mensual per l'educador/a social.
1.6	Coordinacions amb TIS	Tenir constància dels casos abordats en reunions de l'educador/a social amb altres professionals d'atenció educativa.	Nombre de casos tractats en coordinacions amb el Tècnic/a en Integració Social de forma setmanal per l'educador/a social.
1.7	Aportacions en el Pla d'acollida	Identificar les propostes de millora, revisions i actualitzacions del pla d'acollida de centre fetes per l'educador/a social; i l'aplicació del mateix vers les famílies i l'alumnat	Anomenar les modificacions i propostes fetes per l'educador/a social i moment del curs escolar
1.8	Implementació del Pla d'acollida de centre		Nombre de famílies acollides per trimestre per l'educador/a social
			Nombre d'alumnes acollits per trimestre per l'educador/a social

1.9	Atencions individuals	Tenir constància de l'alumnat atès de forma individual per l'educador/a social	Nombre d'alumnat atès per l'educador/a social de forma mensual
1.10	Derivacions i/o acompanyaments a alumnat nouvingut	Tenir constància de quantes derivacions i/o acompanyaments fets per l'educador/a social s'han vinculat al recurs proposat	Nombre de derivacions i/o acompanyaments amb vinculació a recursos d'atenció social o del propi centre a infants i adolescents nouvinguts, i percentatge en relació amb el total de casos proposats
1.11	Alumnat nouvingut i matrícula viva del curs	Conèixer la situació del centre en relació amb la matrícula viva de l'alumnat nouvingut i quin ha estat atès per l'educador/a social	Nombre d'alumnat nouvingut atès trimestralment per l'educador/a social, i percentatge en relació amb la matrícula viva del centre

Ref.	2. Vetllar perquè infants i adolescents assoleixin els nivells acadèmics propis de la seva edat, motivant-los i acompanyant-los en les tasques que han de dur a terme, en coordinació amb tutors i tutores		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
2.1	Reunions amb el departament d'orientació (només a ESO)	Tenir constància de les reunions fetes amb aquest departament i en quantes hi ha participat l'educador/a social	Nombre i freqüència de reunions del departament d'orientació; i nombre en què ha participat l'educador/a social per donar suport i percentatge d'aquestes en relació amb el nombre total
2.2	Reunions amb tutors i tutores	Tenir constància dels espais de treball amb tutors i tutores on ha participat l'educador/a social.	Nombre i freqüència de reunions amb tutors i tutores per donar suport a l'alumnat; i nombre en què ha participat l'educador/a social
2.3	Reunions amb la CAD	Tenir constància dels espais de treball amb la CAD per part de l'educador/a social,	Nombre i freqüència de les reunions de la CAD; i nombre en què participa l'educador/a social i percentatge d'aquestes en relació amb el total
2.4	Alumnat del centre vinculat a recursos externs del territori	Identificar els recursos externs i el nombre d'alumnes que hi participen.	Nombre de recursos de reforç i temps lliure i d'alumnat vinculat a cada recurs

2.5	Alumnes atesos per orientació educativa	Tenir constància de l'alumnat que ha rebut orientació educativa per part de l'educador/a social	Nombre d'alumnat que ha rebut orientació educativa per part de l'educador/a social, i percentatge en relació amb el total de l'alumnat susceptible
2.6	Alumnes atesos i causes	Identificar les causes de l'alumnat atès per l'educador/a social	Anomenar les causes de l'atenció i nombre d'alumnes per la tipologia de causa
2.7	Alumnes amb dictamen NESE Social	Tenir constància de l'alumnat amb NESE social	Nombre d'alumnes amb dictamen NESE derivats de desavantatge educatiu amb intervenció de l'educador/a social, i percentatge d'aquests en relació amb el total
2.8	Participació en activitats extraescolars proposades pel centre.	Conèixer el nombre d'alumnes que participa d'activitats extraescolars proposades pel centre	Nombre d'alumnes que participen d'activitats de centre i percentatge d'aquestes en relació amb el total de població en edat de participar-hi
2.9	Acompanyament en l'organització dels hàbits d'estudi	Conèixer quants alumnes han necessitat acompanyament en l'organització dels hàbits d'estudi, i s'ha requerit suport de l'educador/a social	Nombre d'alumnes acompanyats vers aquesta necessitat i percentatge en relació amb el total d'alumnes atesos per departament d'orientació en casos de secundària i per mestre d'educació especial en casos de primària

Ref.	3. Donar suport a l'equip docent en l'atenció, detecció i prevenció de situacions i conductes de risc de l'alumnat		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
3.1	Recursos aportats per l'educador/a social	Conèixer els recursos posats a disposició del centre per part de l'educador/a social i la utilitat dels mateixos	Fer una relació anomenant tots els recursos
3.2	Casos treballats a les CAD i CAD Socials	1.1 / 1.3	1.1 / 1.3
3.3	Coordinacions amb equips externs al centre	Identificar serveis educatius amb qui l'educador/a social ha fet coordinacions (EAP, CREDA, CRETDIC...), i nombre d'aquestes	Nombre d'equips/serveis i de coordinacions amb cadascun d'ells per trimestre per part de l'educador/a social

3.4	Coordinacions amb equips externs al Departament d'Educació	Identificar agents de l'àmbit social amb qui l'educador/a social ha fet coordinacions (EAIA, SIAD, SIE, SSB...) i nombre de reunions	Nombre i freqüència de les reunions per servei on ha participat l'educador/a social
		Identificar agents de l'àmbit socioeducatiu amb qui l'educador/a social ha fet coordinacions (SIS, casals...) i nombre de reunions	
3.5	Intervencions en situacions de risc	Tenir constància de les situacions que afecten alumnes i requereixen d'una intervenció de l'educador/a social	Nombre d'intervencions dutes a terme al llarg del curs per l'educador/a social
3.6	Participació en les Comissions Socials	Tenir constància de les reunions on ha participat l'educador/a social	Nombre de comissions socials plantejades al llarg del curs; nombre d'aquestes en què ha participat l'educador/a social i percentatge en relació amb el total

Ref.	4. Assessorar l'equip directiu davant situacions d'absentisme de l'alumnat, d'acord amb els protocols establerts i en coordinació amb la resta de professionals		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
4.1	Comissió d'absentisme	Tenir constància del nombre de reunions per abordar casos d'absentisme i participació de l'educador/a social	Nombre de reunions per curs (si n'hi ha)
4.2	Absentisme al centre (en col·laboració amb TIS)	Conèixer l'índex d'absentisme	Nombre de l'alumnat absentista i percentatges per tipologia d'acord a la població total del centre
4.3	Millora de l'absentisme (en col·laboració amb TIS)	Identificar l'evolució de l'absentisme amb una comparativa mensual	Nombre de l'alumnat absentista i percentatges per tipologia d'acord a la població total del centre per mes
			Nombre de famílies amb què s'ha intervingut que han reconduït l'absentisme i percentatge en relació amb el total de famílies absentistes

4.4	Famílies ateses per motiu d'absentisme i causes	Conèixer el nombre de famílies que s'ha atès per absentisme i les causes que l'ha generat	Nombre de famílies amb què s'ha intervingut per motiu d'absentisme i causes, i percentatge de l'absentisme no reconduït en relació amb el total de famílies absentistes
4.5	Coordinacions amb Serveis Socials, TIS i promotor/a escolar	Conèixer la quantitat i la freqüència de les reunions amb l'educador/a social	Nombre de coordinacions amb cada agent per trimestre
4.6	Reunions amb l'equip directiu per valorar l'absentisme	Conèixer la quantitat i la freqüència de les reunions de l'educador/a amb l'equip directiu en relació amb l'absentisme	Nombre i freqüència de les reunions (si n'hi ha)
4.7	Derivacions per absentisme a Serveis Socials o Comissió d'Absentisme	Conèixer el nombre de casos derivats a Serveis Socials/Comissió d'Absentisme segons el protocol i participació de l'educador/a social	Nombre de derivacions fetes a Serveis Socials o a comissió d'absentisme, i nombre d'aquestes amb intervenció de l'educador/a social i percentatge en relació amb el total de derivacions fetes

Ref.	5. Donar suport als tutors/es en la relació amb les famílies i l'entorn		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
5.1	Coordinacions amb tutors i tutores	Identificar els espais de coordinació que faciliten la detecció i intervenció en situacions de vulnerabilitat amb intervenció de l'educador/a social	Nombre de reunions amb tutors i tutores portades a terme de forma mensual amb l'educador/a social
5.2	Reunions amb famílies	Tenir constància de les reunions amb les famílies on ha participat l'educador/a social	Nombre de reunions amb famílies amb tutors i tutores amb intervenció de l'educador/a social Nombre de reunions amb famílies per part de l'educador/a social sense tutor/a
5.3	Intervencions amb alumnat i famílies fora del centre	Identificar els espais d'intervenció realitzats fora del centre per l'educador/a social	Anomenar els espais on es fan les intervencions fora del centre, i nombre d'aquestes per cada tipologia d'espai

5.4	Relació família - escola	Identificar les dificultats de relació família-escola on s'ha requerit intervenció de l'educador/a social	Anomenar les causes de les dificultats existents entre família i escola
5.5	Derivació a recursos externs	Conèixer el nombre de derivacions fetes i els recursos externs del territori als que s'han derivat alumnat i famílies, quina ha estat la participació de l'educador/a social	Nombre de derivacions per recurs; nombre d'aquestes fetes per l'educador/a social i percentatge d'aquestes amb relació al total
5.6	Suport en tràmits (en col·laboració amb la Integradora Social)	Conèixer el nombre de famílies que han necessitat d'ajuda en els diferents tràmits per part de l'educador/a social	Nombre de famílies ateses per l'educador/a social i tràmits sol·licitats
5.7	Observació i seguiment d'indicadors de risc.	Tenir constància de possibles situacions de risc que afectin l'alumnat i/o a les seves famílies detectades per l'educador/a social	Nombre d'alumnes i famílies en què s'ha detectat una situació de risc per part de l'educador/a social i percentatge d'aquests casos en relació amb la població total del centre educatiu

Ref.	6. Intervenir per ajudar infants i adolescents atesos a desenvolupar el sentit de responsabilitat necessari per a la seva seguretat personal, autoestima i responsabilitat davant la comunitat		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
6.1	Seguiment amb el professorat	5.1	5.1
6.2	Comissió de coeducació	Tenir constància de les reunions de la comissió de coeducació i en quantes ha participat l'educador/a social	Nombre i freqüència de les reunions amb la comissió de coeducació (si existeix) al llarg del curs; i nombre en què ha participat l'educador/a social i percentatge en relació amb el total de reunions
6.3	Atencions individuals amb l'alumnat	1.9	1.9
6.4	Atenció grupal	Conèixer amb quants grups ha intervingut l'educador/a social	Nombre de grups-d'aula atesos per l'educador/a social i temàtiques abordades

6.5	Assemblees amb referent LIC i delegats o delegades	Conèixer el nombre assemblees amb referent LIC / delegats o delegades de cada curs sobre els valors i benestar del centre i en quantes ha participat l'educador/a social	Nombre i freqüència d'assemblees amb el referent LIC i els delegats i delegades on ha participat l'educador/a social i percentatge d'aquestes en relació amb el total.
6.6	Competències socials, interculturals i interrelacionals	Identificar el nombre d'activitats realitzades per l'educador/a social on s'ha treballat l'assoliment de competències socials, interculturals i interrelacionals de l'escola	Número d'activitats / dinàmiques inclusives per trimestre dutes a terme per l'educador/a social

Ref.	7. Afavorir la integració en els principals contextos de socialització: escolar, formatiu, laboral, sanitari, esportiu, de lleure i cultural, mantenint alhora l'entorn social d'origen, sempre que això sigui beneficiós		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
7.1	Comissió de convivència	Tenir constància de les reunions i de la freqüència d'aquestes, i la participació de l'educador/a social.	Nombre i freqüència de les reunions de la Comissió de convivència; nombre d'aquestes en què l'educador/a social ha participat i percentatge en relació amb el total.
7.2	Observació de les dinàmiques d'aula	Identificar quines són les dinàmiques dels grups-classe observades per l'educador/a social i propostes d'intervenció per millorar-les	Anomenar les dinàmiques observades per l'educador/a social i les propostes d'activitat i aspectes a treballar
7.3	Pla de convivència i NOFC	Identificar si hi ha hagut participació de l'educador/a social en la redacció del Pla de convivència i de les NOFC	Especificar si s'ha participat i, en cas afirmatiu, anomenar les aportacions fetes que hagin quedat recollides en els corresponents documents
7.4	Activitats extraescolars del centre	2.8	2.8
7.5	Mediacions realitzades	Tenir constància de les mediacions que s'han portat a terme per part de l'educador/a social	Nombre de mediacions realitzades per part de l'educador/a per mes i tipologia de conflicte

7.6	Intervenció/tractament amb famílies	Identificar el nombre de famílies amb què s'ha fet intervenció/tractament per part de l'educador/a social	Nombre de famílies ateses per part de l'educador/a al llarg del curs. En cas d'accions grupals identificar temàtiques
7.7	Recursos del territori que afavoreixin la socialització	5.5 (tenint en compte la tipologia de recursos)	5.5
7.8	Preinscripcions a secundària	5.6 (tenir en compte l'especificitat del tràmit)	5.6 (tenir en compte l'especificitat del tràmit)
7.9	Participació en accions de l'AFA/AMPA	Tenir constància de les famílies que estan col·laborant i com, i l'acompanyament de l'educador/a social	Nombre de referents familiars que han assistit a accions participatives al llarg del curs per activitat i diferenciant qui l'organitza/fa l'acompanyament; i nombre del total de famílies acompanyades i/o amb participació en espais liderats per l'educador/a social i percentatge d'aquestes en relació amb la participació total
7.10	Participació en accions organitzades pel centre		

Ref.	8. Coordinar les actuacions amb els agents educatius, socioeducatius i de salut del territori que integren la xarxa socioeducativa		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
8.1	Coordinacions amb agents educatius	Conèixer el nombre d'agents educatius i els respectius espais de coordinació, i la participació de l'educador/a social	Nombre d'agents i freqüència de les coordinacions en què participa l'educador/a social amb cadascun d'aquests
8.2	Coordinacions amb agents socioeducatius	Conèixer el nombre d'agents socioeducatius i els respectius espais de coordinació, i la participació de l'educador/a social	
8.3	Coordinacions amb agents de salut	Conèixer el nombre d'agents de salut i els respectius espais de coordinació, i la participació de l'educador/a social	

8.4	Accions amb mirada territorial	Identificar i quantificar les accions i espais pel desenvolupament d'iniciatives territorials que s'han portat a terme i on ha participat el centre; i en quins d'aquests ha participat l'educador/a social	Anomenar les accions que s'han portat a terme per fomentar la mirada territorial des del centre, i quantificar en quantes hi hagut participació activa de l'educador/a social
8.5	Participació a comissions territorials		Nombre i freqüència de les respectives comissions territorials, en quantes hi ha hagut participació de l'educador/a social
8.6	Coordinacions amb els projectes	Conèixer el nombre de coordinacions amb els projectes en que intervé l'educador/a social	Nombre i freqüència de les coordinacions amb els diferents projectes amb participació activa de l'educador/a social

Ref.	9. Promoure el desenvolupament de programes específics de Salut, d'Igualtat i de prevenció de violències		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
9.1	Programes engegats	Conèixer el nombre i el tipus de programes portats a terme per l'educador/a social	Enumerar els diferents programes portats a terme per part de l'educador/a social i fer petita descripció
9.2.	Educació emocional i pràctiques restauratives	Identificar els grups d'alumnes on l'educador/a social ha realitzat sessions d'educació emocional i pràctiques restauratives	Nombre de sessions/ intervencions i de grups amb els que ha intervingut l'educador/a social
9.4	Punt d'atenció a famílies	7.6	7.6
9.5	Seguiment de programes	Conèixer eines emprades per l'educador/a social per identificar el grau de satisfacció de l'alumnat amb els programes engegats	Nombre d'accions realitzades per programa per l'educador/a social per conèixer el grau de satisfacció, i anomenar-les
9.6		Conèixer eines emprades per l'educador/a social per identificar el grau de satisfacció de la comunitat educativa amb els programes engegats	

Ref.	10. Implicar les famílies en el projecte educatiu de l'infant o l'adolescent i en el projecte de centre motivant la seva participació i incloent-les en el procés		
	Indicador	Justificació	Com s'objectiva
10.1	Participació en activitats proposades pel centre	Conèixer el nombre de famílies que participen de les activitats i les que ho fan a partir de la intervenció de l'educador/a social	Nombre de famílies que han participat; i quantes amb intervenció de l'educador/a social i percentatge d'aquestes respecte del total
10.2	Demanda de suport educatiu per l'infant i/o adolescent	7.6	Nombre de famílies ateses per part de l'educador/a social al llarg del curs
10.4	Acompanyaments a serveis de suport emocional	Conèixer el número d'acompanyaments realitzats per part de l'educador/a social a SIAD, SIE i/o altres serveis de suport emocional	Nombre d'acompanyaments fets per l'educador/a social per recurs
10.5	Col·laboració amb l'AFA/AMPA	Conèixer les necessitats de col·laboració de l'AFA/AMPA	Anomenar els tipus de col·laboració/ demanda de l'AFA/AMPA a l'educador/a social
10.6	Seguiment de famílies ateses	Conèixer eines emprades per l'educador/a social per identificar el grau de satisfacció de les famílies ateses i quin ús en fan	Identificar eines emprades i nombre de famílies que han fet valoració del grau de satisfacció, i percentatge d'aquestes en relació amb el total de famílies del centre

6.4. Preguntes formulades

Les preguntes formulades als grups de treball i per correu electrònic s'han estructurat en tres blocs que han versat sobre:

- **Les necessitats:**
 - *Com cobreixes les necessitats que t'han plantejat el centre?*
 - *Com ho fas amb les que has vist tu i que no se t'han encarregat?*
- **Les funcions:**
 - *Com participes en els processos d'acompanyament dels col·lectius de la comunitat escolar? (alumnat, famílies, professorat, centre)*
 - *Com has establert les relacions entre els diferents agents i serveis del territori?*
- **I la incidència de l'acció professional:**
 - *Quins són els elements que t'han facilitat la teva tasca? Aquesta ha estat reconeguda per la comunitat educativa?*
 - *Quins són els obstacles que t'has trobat en la teva feina? Quins canvis creus que són necessaris?*

Fent un **tancament** amb la següent pregunta:

- *Quina paraula et ve al cap quan us imagineu una educador/a social a un centre educatiu?*

COL·LEGI D'EDUCADORS I EDUCADORS
SOCIALS DE CATALUNYA

Febrer 2022 - Proposta inicial

Juliol-Agost 2022 - Redacció

Setembre-Octubre 2022- Revisió final

Barcelona

Aragó, 141-143,
4a
08015 Barcelona
934 521 008
ceesc@ceesc.cat

Girona

Ibèria, 4
17005 Girona
972 249 276
girona@ceesc.cat

Lleida

Rambla Ferran,
32
25007 Lleida
973 289 434
lleida@ceesc.cat

**Camp de
Tarragona**

Pau Claris, 2
43005 Tarragona
977 104 081
tarragona@ceesc.cat

Terres de l'Ebre

Ramon Berenguer IV, 11
43500 Tortosa
977 770 177
terresdelebre@ceesc.cat

www.ceesc.cat

Aquesta obra està subjecta a la llicència de
Reconeixement-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons.
Si voleu veure en què consisteix aquesta llicència accediu a:
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.ca>